

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ QUÝ

**CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG DÂN CƯ TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 2006 - 2016**

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÝ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2018

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

NGUYỄN THỊ QUÝ

**CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG DÂN CƯ TỈNH BẮC NINH
GIAI ĐOẠN 2006 - 2016**

Ngành: Địa lí học

Mã số: 8.31.05.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ ĐỊA LÍ HỌC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Dương Quỳnh Phương

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu nêu trong luận văn là trung thực. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được ai công bố trong bất kì luận văn nào.

Người viết luận văn

Nguyễn Thị Quý

LỜI CẢM ƠN

Đầu tiên tác giả xin gửi lời cảm ơn chân thành đến PGS.TS. Dương Quỳnh Phương đã tận tình hướng dẫn tác giả trong suốt thời gian nghiên cứu, tìm hiểu và hoàn thiện đề tài.

Tác giả xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến các thầy, cô giáo trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên đã tạo điều kiện thuận lợi cho tác giả trong suốt quá trình học tập và thực hiện luận văn.

Tác giả cũng trân trọng cảm ơn các cơ quan: Cục thống kê tỉnh Bắc Ninh, Ủy ban Nhân dân tỉnh Bắc Ninh, Ủy ban Nhân dân các huyện đã giúp đỡ tôi trong thời gian qua.

Lời cuối cùng, tác giả được tỏ lòng biết ơn đến gia đình, bạn bè đã bên cạnh động viên và giúp đỡ tác giả trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu...

Thái Nguyên, 04/2018

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Quý

MỤC LỤC

Lời cam đoan	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục chữ viết tắt	iv
Danh mục các bảng	v
Danh mục các hình	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu	2
3. Mục tiêu, nhiệm vụ, giới hạn nghiên cứu	2
4. Các quan điểm và phương pháp nghiên cứu	5
5. Đóng góp chủ yếu của đề tài	7
6. Cấu trúc luận văn	7
NỘI DUNG	8
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG DÂN CƯ	8
1.1. Cơ sở lý luận	8
1.1.1. Các quan niệm về chất lượng cuộc sống	8
1.1.2. Các nhân tố ảnh hưởng đến CLCS	9
1.1.3. Các tiêu chí đánh giá chất lượng cuộc sống dân cư	11
1.2. Cơ sở thực tiễn	15
1.2.1. Chất lượng cuộc sống dân cư ở Việt Nam	15
1.2.2. Chất lượng cuộc sống dân cư vùng Đồng Bằng Sông Hồng	15
Tiểu kết chương 1	23
Chương 2: THỰC TRẠNG CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG DÂN CƯ TỈNH BẮC NINH	24
2.1. Các nhân tố ảnh hưởng tới chất lượng cuộc sống dân cư tỉnh Bắc Ninh	24
2.1.1. Các nhân tố kinh tế - xã hội	24

2.1.2. Vị trí địa lý và lãnh thổ	35
2.1.3. Điều kiện tự nhiên và tài nguyên thiên nhiên	37
2.2. Thực trạng chất lượng cuộc sống dân cư tỉnh Bắc Ninh	40
2.2.1. Chỉ số phát triển con người.....	40
2.2.2. Vấn đề môi trường	61
2.2.3. Vấn đề nhà ở	63
2.2.4. Vấn đề sử dụng điện, nước sạch	64
2.2.5. Mức độ hưởng thụ văn hóa	66
2.2.6. Chỉ số HDI của tỉnh Bắc Ninh	66
2.3. Đánh giá chung về chất lượng cuộc sống của dân cư tỉnh Bắc Ninh	67
Tiểu kết chương 2	69
Chương 3: ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CUỘC SỐNG DÂN CƯ TỈNH BẮC NINH ĐẾN NĂM 2020 VÀ TẦM NHÌN 2030	70
3.1. Định hướng và mục tiêu nâng cao chất lượng cuộc sống dân cư của tỉnh Bắc Ninh	70
3.1.1. Định hướng	70
3.1.2. Mục tiêu	71
3.2. Một số giải pháp nâng cao CLCS dân cư tỉnh Bắc Ninh.....	75
3.2.1. Giải pháp về chính sách.....	75
3.2.2. Giải pháp về kinh tế.....	76
3.2.3. Giải pháp về y tế, giáo dục	80
3.2.4. Về xã hội.....	82
3.2.5. Nhóm giải pháp đảm bảo cuộc sống cho dân nhập cư	82
3.2.6. Giải pháp về môi trường, an ninh và trật tự xã hội.....	83
3.2.7. Giải pháp về cơ sở hạ tầng.....	83
3.2.8. Một số giải pháp khác	85
Tiểu kết chương 3	87
KẾT LUẬN.....	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO	90
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Viết tắt	Viết đầy đủ
1.	CLCS	Chất lượng cuộc sống
2.	CN - XD	Công nghiệp xây dựng
3.	CN - TT	Công nghệ - Thông tin
4.	DV	Dịch vụ
5.	ĐBSH	Đồng Bằng Sông Hồng
6.	GD - ĐT	Giáo dục đào tạo
7.	GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
8.	GNI	Thu nhập quốc dân
9.	GRDP	Tổng sản phẩm trên địa bàn
10.	GTSX	Giá trị sản xuất
11.	GV	Giáo viên
12.	HDI	Chỉ số phát triển con người
13.	HDR	Báo cáo phát triển con người của Liên Hiệp Quốc
14.	HS	Học sinh
15.	KT - XH	Kinh tế - xã hội
16.	LHQ	Liên Hiệp Quốc
17.	NXB	Nhà xuất bản
18.	NGTK	Niên giám Thống kê
19.	PPP	Sức mua tương đương
20.	TCTK	Tổng cục Thống kê
21.	TDMNBB	Trung du miền núi Bắc Bộ
22.	TM	Thương mại
23.	TP	Thành phố
24.	THCS	Trung học cơ sở
25.	THPT	Trung học phổ thông
26.	UBND	Ủy ban Nhân dân
27.	UNDP VN	Báo cáo phát triển con người Việt Nam
28.	UNDP	United Nations Development Programme (Chương trình phát triển LHQ)
29.	VLHSS	Kết quả khảo sát mức sống hộ gia đình Việt Nam
30.	CNH - HĐH	Công nghiệp hóa, hiện đại hóa
31.	N - L - TS	Nông, lâm, thủy sản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Số trường, lớp giáo viên và học sinh các bậc học	16
Bảng 1.2. So sánh chỉ số HDI của Việt Nam với một số nước ở Châu Á	20
Bảng 1.3. Thành tựu phát triển con người của các vùng ở Việt Nam 2015	21
Bảng 1.4. Thành tựu phát triển con người của các tỉnh ĐBSH năm 2015	22
Bảng 2.1. Giá trị sản xuất trên địa bàn theo giá so sánh năm 2010 phân theo khu vực kinh tế	25
Bảng 2.2. Cơ cấu tổng sản phẩm trên địa bàn theo giá hiện hành phân theo loại hình kinh tế	26
Bảng 2.3. Diện tích, dân số và mật độ dân số phân theo huyện, thị xã/ thành phố	27
Bảng 2.4. Dân số trung bình tăng nhanh ở một số khu vực hành chính giai đoạn 2006 - 2016.....	27
Bảng 2.5. Dân số trung bình phân theo thành thị và nông thôn năm 2006 và 2016 của tỉnh Bắc Ninh	28
Bảng 2.6. Tỷ lệ gia tăng dân số của Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016	28
Bảng 2.7. Dân số từ 15 tuổi trở lên phân theo giới tính tại thời điểm 1/7 hàng 35 năm giai đoạn 2006 - 2016.....	29
Bảng 2.8. Cơ cấu lao động phân theo khu vực kinh tế ở Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016	30
Bảng 2.9. Tổng sản phẩm trên địa bàn và tổng sản phẩm bình quân đầu người giai đoạn 2006 - 2016.....	40
Bảng 2.10. Thu nhập bình quân một nhân khẩu/ tháng của nhóm thu nhập thấp nhất và nhóm thu nhập cao nhất của tỉnh Bắc Ninh 2010 - 2016	43
Bảng 2.11. Bình quân thu nhập một nhân khẩu 1 tháng chia theo 5 nhóm của Bắc Ninh so với cả nước và ĐBSH năm 2014	43
Bảng 2.12. Bình quân chi tiêu một nhân khẩu một tháng chia theo năm nhóm thu nhập ở Bắc Ninh giai đoạn 2002 - 2010.....	44
Bảng 2.13. Thu nhập bình quân đầu người/ tháng các huyện, thành phố tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016.....	46
Bảng 2.14. Tỷ lệ hộ nghèo của tỉnh Bắc Ninh phân theo các huyện, thành phố giai đoạn 2006 - 2016	47
Bảng 2.15. Số trường lớp và học sinh mẫu giáo qua các năm 2006-2016	52
Bảng 2.16. Tổng số trường, lớp, giáo viên và học sinh phổ thông của tỉnh Bắc Ninh đầu năm học giai đoạn 2006 - 2016	53

Bảng 2.17. Số học sinh phổ thông bình quân 1 giáo viên phân theo cấp học giai đoạn 2006 - 2016.....	54
Bảng 2.18. Giáo viên, học sinh phổ thông phân theo thành phố và các huyện đầu năm học 2015 - 2016).....	56
Bảng 2.19. Tỷ lệ học sinh đi học phân theo các cấp học ở Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016.....	56
Bảng 2.20. Tỷ lệ nhập học của Bắc Ninh so với cả nước, ĐBSH năm 2014	57
Bảng 2.21. Chi giáo dục, đào tạo bình quân đi học trong 12 tháng qua theo thành thị và nông thôn, theo nhóm.....	57
Bảng 2.22. Mạng lưới y tế tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016	58
Bảng 2.23. Số cán bộ y tế, số giường bệnh/ 10.000 dân theo huyện, thành phố tỉnh Bắc Ninh năm 2016.....	59
Bảng 2.24. Diện tích ở bình quân 1 nhân khẩu theo loại nhà ở Bắc Ninh giai đoạn (2010 - 2016)	64
Bảng 2.25. Tiêu thụ điện sinh hoạt và bình quân/ đầu người phân theo huyện, thành phố ở Bắc Ninh năm 2016.....	65
Bảng 2.26. Tỷ lệ hộ sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh giữa nông thôn và thành thị qua một số năm huyện xa trung tâm.	67
Bảng 2.27. Chỉ số HDI và xếp hạng của một số tỉnh và thành phố lớn của Việt Nam	67

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 2.1. Bản đồ hành chính tỉnh Bắc Ninh.....	25
Hình 2.2. Biểu đồ thể hiện cơ cấu kinh tế phân theo ngành của Bắc Ninh năm 2006 và 2016.....	36
Hình 2.3. Biểu đồ thể hiện GRDP và GRDP/ người/ tháng tỉnh Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016	41
Hình 2.4. Biểu đồ bình quân thu nhập đầu người tỉnh Bắc Ninh so với cả nước và một số tỉnh, thành phố vùng ĐBSH năm 2014.....	40
Hình 2.5. Biểu đồ thể hiện sự phân hóa về thu nhập bình quân đầu người/ tháng theo giá hiện hành ở nông thôn và thành thị của Bắc Ninh giai đoạn 2006 - 2016.....	42
Hình 2.6. Biểu đồ thể hiện chi ăn, hút, và chi tiêu khác của 01 người dân trong tỉnh Bắc Ninh giai đoạn (2002 - 2010)	46
Hình 2.7. Biểu đồ tỷ lệ hộ nghèo của Bắc Ninh phân theo các huyện, thành phố năm 2016	48
Hình 2.8. Bản đồ sự phân hóa thu nhập bình quân đầu người giữa các huyện và tỷ lệ hộ nghèo của tỉnh Bắc Ninh.....	49
Hình 2.9. Biểu đồ diện tích nhà ở một số tỉnh ĐBSH năm 2014	63
Hình 2.10. Bản đồ thể hiện một số tiêu chí của chất lượng cuộc sống dân cư tỉnh Bắc Ninh 2006 - 2016.....	68